

Zoológiai állomás Fiumében

és valami a magyar tengeri
halászafról.

Irta: Garády Viktor.

I.

Egy magánvállalkozó Fiumében, valami 5–6 ezer forintnyi költséggel, mintegy 12–15 medenczét tartalmazó tengeri akváriumot akart fölállítani és a tudományos cél mellőzésével azt csupán csak mint látványosságot kívánta a nagy közönség számára megnyitni.

Az eszme lényegében szép és üdvös, de úgy, a mint azt az illető vállalkozó tervezte, aligha lesz megvalósítható. Az állam támogatása nélkül alig képzelhető, hogy egy hasonló vállalkozásnak létjogosultsága volna Fiumében. Ha pedig a vállalat az állami támogatásra számít, akkor annak első sorban is a tudományosságot kell szolgálnia. Egy kisebbszerű akvárium vajmi kevés vonzóerőt gyakorolna a nagy közönségre. A látogató csalódottan távozva, rossz híret terjesztené az intézetnek, a mi persze nagy kárára volna a vállalatnak s ennél fogva nagy mértékben veszélyeztetné az akvárium fennállását. Sőt egy esetleg később felállítandó nagyobb akvárium jó hírvének is ártana. Számot kell vetni azzal is, hogy Fiume kis város még ahhoz, hogy saját lakosságából elegendő nézőközönség kerülhetne ki. Az átutazók száma pedig Fiumében, legalább ez idő szerint, nem olyan nagy, hogy

arra számítani lehetne. Eszerint vajmi kevés volna a napi bevétel, a mit a belépő díjak adnának. Már pedig ezzel a bevétellel még az intézet kiadásait sem igen lehetne fedezni.

Szerény véleményem szerint Fiumében egy hasonló akváriumnak a felállítása legalább egyelőre kárba vesztett költség és fáradság volna. Egy látványos akváriumnak csakis nagy városban van létjogosultsága, a hol a lakosság százezrei, meg az idegenek ezrei naponta nagyszámú látogató közönséget szolgáltatnak az akváriumnak.

Minden nagyobb városban van már egy-egy tengeri akvárium. Miért ne lehetne hát Budapesten is, a hol amúgy is híjával vagyunk a nevezetes és nagyobb-szabású látványosságoknak. Egy hasonló látványosság, a mi a jövedelmezését illeti, nem is volna valami megvetendő dolog. Eléggé mutatja ezt a berlini tengeri akvárium. Pedig ez sokkal nagyobb kiadásokkal jár, mint a hogy járna a budapesti akvárium. Tudvalevő dolog, hogy a mi tengereink állatait vizsik Berlinbe. A berlini akváriumnak az isztriai Rovignoban van a gyűjtő állomása. Tehát nem a keleti, vagy északi tengerben, hanem a mi tengerünkben, nevezetesen pedig a Quarneróban fogott állatokat használják Berlinben. Ezek az állatok Trieszten át kerülnek Berlinbe. Tehát mennyivel kevesebb költséggel járna, hogyha ezeket az állatokat direkt összekötetés útján Budapestre szállítanák!

Látványos akvárium helyett tehát állítsunk föl inkább Fiumében zoológiai állomást s ha Budapesten megvalósul valamikor a látványos nagy tengeri akvárium eszméje, ez az állomás legyen az akvárium részére szállítandó tengeri állatoknak a gyűjtőhelye. Az állomás ügyét pedig karolja fel az állam, nevezetesen a közoktatásügyi és kereskedelemügyi miniszterek. Mert a magyar tengerparti zoológiai állomás létesítése két szempontból, még pedig tudományos és közgazdasági szempontból, igen fontos.

ki, mintha maga is tudná, hogy nem szabad most lármát ütnie.

Bengália dísze, a nősténytigris, elfojtott, nyávogó bögéssel nézett a majom után s farkavége idegesen mozgott aközben, mint a leselkedő házimacskáé.

Az elefánt még jobban hátracsapta nagy lebbencsfülét s úgy bámulta, hogy itt most mi történik. De egyéb-iránt nyugodtan maradt.

Abdullah körülfutotta az állatseregletet. Vigyorgó potáján düh és elszántság volt. Minden ketrecz ajtaját kikulcsolta, de még nem nyitotta ki. Gyorsan dolgozott és gyakorlott kézzel. A vadállatok legtöbbször csöndesen pihent most. Csak Szultán érdeklődött némileg az iránt, hogy mit keres itt megint az ápoló. Méltósággal nézett vele szemközt egy pillanatig; de Abdullah elugrott. A királylyal nem mert szóba állni. Hátha dühös lesz s ordításával korábban ébreszti fel az olasz főrendezőt, semmint kellene.

Inkább Zulejkához fordult. Elkezdett neki halkan, titkosan, gonoszul hízelegni.

— Te legszebb, te legkegyetlenebb, ha szereted a vért, ihatsz nemsokára. Élesítsd a fogadat, nyujtsd ki karmaidat és reszkess a gyönyörtől! Te benned bízik Abdullah legjobban. Szultán lomha és kényelmes; Szultán csak a menydörgés! „Esszed“ ő, a csendháborító! De

te, te magad a menykő vagy! A te ugrásod a villám!... a te ugrásod, ütésed a halál!...

Zulejka odasompolygott és sunyi tekintettel dörzsölte fejét a vasrácshoz.

A szerecsen már tovább sietett. Óvatosan nézett körül, azután felragadott egy bádoggannát. Abban olaj volt.

Rohant vele a manége felé, ahol egy sarokban néhány porció széna volt. Csak épen a legszükségesebb, mert a czirkuszban semmiféle könnyen éghető anyagot sem szabad felhalmozni.

A szénát leöntötte, meglocsolta az olajjal, hirtelen meggyújtott egy csomag gyufát s a széna közé dobta. A pirosuló tűz mohón szaladt át az olajos szénára s halk szerzegéssel kigyózott rajta feljebb-feljebb.

Abdullah hangtalanul, borzasztó arcczal kaczagott fel. De nem időzött itt tovább. Gazella-szökésekkel futott vissza a nagy bestiákhoz. Mire az oroszlán ketreczéhez ért, már hallotta, hogy odaát a lovak rémülten kezdenek nyeríteni. A czirkusz háttérében mintha kivilágítást rendeztek volna.

Mohamed, a vén elefánt, idegesen emelte fel orrmá-nyát, szaglászott s izgatott trombitálást hallatott.

Épen ekkor tárta ki a szerecsen a berber oroszlán ajtaját.

Szultán a szokatlan zajtól s egyre növekvő fénytől

Nyilvánvaló dolog, hogy a modern zoologia fényes épületének alapjait a tengeri fauna tanulmányozásából merített ismeretek alkotják. A modern zoológiának legfőbb iránya az volt, amely arra törekedett, hogy az állati test viszonyaiba a legaprólékosabb részletekig behatolva, a keletkezés legtontosabb törvényeit állapítsa meg, a melyeknek egyszerűsége és tisztasága épen a tengeri szervezetekben igen nagy. Ez az irány ma már döntő a modern zoológiában. Hatalmas lendületet nyert ez az irány pedig a zoologiai állomások felállításával.

Ezek az állomások ma már szinte nélkülözhetetlen fióktelepei a tudományos nagy központoknak. Ma már csonkának, hiányosnak mondhatjuk azt az egyetemet, amely nincs közvetlen összeköttetésben a maga zoologiai állomásával. Ennek az állomásnak a révén jutnak a tanárok, meg a tanuló ifjak tudományos ismereteik kibővítéséhez és az oktatásra szolgáló szükséges anyagok, nevezetesen az élő és konzervált alsóbbrendű tengeri állatoknak a birtokába. És viszont, az állomásokon lévő laboratóriumok és gazdag könyvtárak lehetővé teszik a tudomány apostolainak, ha bizonyos előzetes tanulmányokat tettek, hogy önálló munkásságnak szenteljék tevékenységüket, még pedig zoologiai és botanikai irányban. Az állomás személyzete továbbá abban a kivételesen kedvező helyzetben van, hogy egész álló éven át figyelemmel kísérheti a tenger életjelenségeit, megállapíthatja időszakos változásait és így az állomást látogató természetbuvároknak közvetlenül szerzett tapasztalatokkal szolgálhat.

Hanem hát honnan szerezzék be egyetemeink a buvárlataik tárgyát képező szükséges anyagot és hová menjenek tudós tanáraink és hallgatóik tudományos ismereteik kibővítése végett, hogyha még mai napig sem gondoskodtunk egy zoologiai állomás fölállításáról? Európa minden művelt államának van már egy, vagy több ilyen tengerparti állomása. Csú-

pán csak nekünk nincs. Franciaországnak kilencz tengeri zoologiai állomása van; Angolországnak négy, Hollandiának és Olaszországnak egy-egy; Németországnak három: Helgoland szigetén, Stettinben és Hamburgban; a nápolyi világhírű állomást pedig jelentékeny szubvenczióban részesíti. Dániának Jütland félszigetén, Hellebeak mellett van egy állomása; Svédországnak a Kattegat öbölben, Christienbergben; Oroszországnak az északi Jegestengerben és a Fekete-tengerben, Szebásztopolban; Norvégiának pedig Bergenben. Amerikának is van zoologiai állomása, még pedig három. Sőt már Japán is rendelkezik egygyel, amely a tokiói egyetemmel áll kapcsolatban.

A szomszéd Ausztria sem maradt el a többi államtól, sőt e tekintetben csaknem valamennyit megelőzte. Ausztriának már 1875-ben megvolt a maga zoologiai állomása. Triesztben a San-Andrea nevű külvárosban, nem messze a tengerparttól, egy magánházat vásárolt az állam és azt az állomás céljaira átalakíttatta. Egyszerű, de egyszersmind czélszerű is az állomás berendezése. Az első emeleten két dolgozó szobát tart fenn a bécsi és gráci egyetemi professzorok részére. Továbbá van benne könyvtári szoba, kémiai szertár, preparáló szoba és tizenkét dolgozó terem. A földszinten állanak az élő állatokat tartalmazó medenczék. Ezeknek a beszerzése végett három csónak áll az intézet rendelkezésére. És ez mindössze csupán évi 8500 forintjába kerül az állomások.

Hát, amint látjuk, nem valami nagy áldozatába kerülne a magyar állomások, ha a triesztihez hasonló berendezésű állomást létesítene Fiumében. És ez már csak azért se követelne valami tetemesebb áldozatot, mert maga Fiume városa is bizonyosan hozzájárulna a költségek fedezéséhez, lévén a városnak közgazdasági szempontból igen fontos kérdése az állomás fölállítása, amire egyébiránt később amúgy is rátérünk.

Biztosra vehető, hogy ezt az állomást a külföldi tudósok közül is számosan felkeresnék, mert a mi

megriadva, felugrott fektéből s merőn bámúlt. Még nem értette meg, hogy a szabadságot kínálják neki.

A szerecsen már nem törődött vele. Sietnie kellett. Az ébredező lovászok vészkiáltását hallotta. Csak pillanatok voltak. Igaz, hogy miután mindent előkészített, most csak az volt hátra, hogy a vadállatok ajtait kitarja. Pokoli bosszúterve az volt, hogy szabadon ereszti a nagy haramiákat, hadd legyen a tűzokozta zavar még borzasztóbb.

A bengáliai nősténytigris ketrecze volt soron. Hőrgöve terve sikerének a gyönyörétől rántotta fel a ketrecz ajtaját. Már nem birt magával, — hisz odaát mind nagyobb lett a láрма. Már égett a czirkusz és csak az isten olthatta volna el, váratlan, özönvízszerű felhőszakadással.

— Jöjj ki Zulejka, jöjj! üvöltötte. Látod, a »király« gyáva! Gyere és boszulj meg te; tépj szét minden élet; — a szabadságot adja érte teneked Abdullah!...

A tigris nem kérte magát. Egyetlen szökéssel kint termett. Még hamarabb is, mint a szerecsen kívánta.

A gyönyörű bestia ijedt és mégis kéjes, hurrogó morgást hallatott s félig a tűzlármára-figyelve, Abdullahot leste, aki annyit játszott volt vele, amennyit simogatta a fejét a rácson át.

Abdullah rohant a párducz ketreczéhez, hogy azt is kinyissa. Fanatikus, eszelős dühvel akarta megsemmisíteni a világot, ha maga belepusztul is.

Iszonyú ordításra fordult vissza. Szultán épen ki lépni készült ketreczéből. Zulejka ellenben nem bánta most, hogy mit csinál a »király«. Csak egy futó alakot látott, aki a vérszomját, gyilkolási vágyát felkeltette. Elnyujtózva, félig leguggolva, ugrásra készült.

Abdullah elsápadt. De már nem volt ideje, hogy kiáltson. Különb is, kinek kiáltott volna? A láрма egyre nőtt; — a vadállatok már erősen érezték a füst szagát s nagyon nyugtalanok voltak.

Egy sötét tömeg röptül át a levegőn s rázuhant egész súlyával a szerecsenre. A tigris volt.

Tűz van! tűz van! ordították az emberek odakint. Eszeveszett futkosás, dübörgés, nyerítés töltötte be a czirkuszt.

Borghio felriadt s álomittasan indult ki czellájából. Megbotlott valamiben s akkor nyilaló, éles fájdalmat érzett, mintha hegyes, finom szögbe lépett volna. Nem törődött vele. A feléje áradó fény kétségbeeséssel töltötte el. Megértette a veszedelmet.

Amint csak birt, futott a manège felé.

Egyszerre borzadva hőkölt vissza.

Előtte, alig tiz lépésnyire, a bengáliai tigris hasalt a földön, — alatta feküdt immár mozdulatlanul a szerecsen. A tigris kéjesen nyalogatta az Abdullah szétmarczangolt arcját. Az embervér édességétől úgy megrésze-gült, hogy még a tűzlárma elől sem sietett menekülni.

Quarnerónk nagyon is ismeretes a tudományos világ előtt a tengeri alakokban való harmonikus, rendkívüli gazdagságáról. Ez is hozna valamit a konyhára. Nagyobb tudományos kirándulásokra egyelőre igénybe vehetné az állomás a fumei tengerészeti hatóság kisebb gőzöseit. Ez is megtakarított költség volna. Ha vesszük azután, hogy ez az állomás a Budapesten magánvállalkozók által esetleg felállítandó látványos nagyobb akvárium részére is anyagot szállítana, ami szintén nem csekély jövedelemmel járna, továbbá ha az állomás saját helyiségeiben berendezett kisebbszerű akváriumnak megtekintéseért is beléptidíjakat szedne, ezeg vajmi kevés költségébe kerülne az államnak ez a fontos intézet.

De nézzük már most az állomás gyakorlati hasznát közgazdasági szempontból.

II.

Amikor az 1883-ik évben Londonban a nemzetközi kiállítást tartották, Ray Lankester, egyetemi professzor megragadta az alkalmat, hogy figyelmeztesse az érdekelt köröket a tengeri biológiának, nevezetesen pedig a tengerparti zoológiai állomásoknak a halászat szolgálatában való nagy fontosságára. Erre csakhamar megalakult egy társaság, mely Plymouthban, az angol tengeri halászat központjában, nagyobb biológiai állomást létesített. Az állomás évi 500 font segítséget kap az államtól és a tudományt a halászat céljaira hasznosítja. Ennek a biológiai állomásnak köszönheti Angolország első sorban tengeri halászatának hatalmas föllendülését.

A mi úgynevezett tengeri halászatunk is csak akkor fog föllendülni, hogyha tengerpartunkon zoológiai állomás lesz. A nélkül hiába kísérletezünk, hiába okoskodunk, egy tapodtat sem haladhatunk előre.

Állomásunknak első sorban is az volna a feladata, hogy a Quarnero természeti és biológiai viszonyait

tanulmányozza. Két, vagy három évig tartó gondos megfigyelések után, a mely idő alatt a halászatnak okvetetlenül pihennie kellene, biztosra vehetjük, hogy siker koronázná törekvéseinket. Mindenekelőtt pedig el kellene tiltani vizeinkről az olasz halászokat, a mi úgy tudom, nem valami nagy nehézségekbe ütköznek, csak jóakarattal kellene hozzá. Az igaz, hogy erről az úgynevezett fumei halászok hallani sem akarnak. Csufondáros mosolylyal felelnek, ha nekik rendszeres halászatról beszélünk. Menten azzal állanak elő, hogy a dolog nem éri meg a fáradságot, mert tengerünk halállománya fölötté szegény. Ők persze ezzel a valótlan állítással nagy ravaszul a maguk malmára hajtják a vizet. Mert attól tartanak, hogy az okszerű és rendszeres halászattal elesnének attól a búsás jövedelemtől, a mihez az olasz halászok révén jutnak.

Szinte nevetséges potom áron veszik meg tőlük a halat s ezzel valóságos uzsorát üznek az elárusításnál. Nem tartozik épen a ritkaságok közé, hogy a piacon 20–30-szor annyit kapnak a halért, mint a mennyit az olasz halásznak fizettek érte. Így esik meg azután, hogy Fiumében méregdrága a hal. Csupán csak a módosabbak ehetnek belőle, a szegény embernek pedig felkopik az álla. Már pedig ott, a hol sem marhatenyésztést nem üzhet az ember, mert tengerpartunkon nincs se mező, se rét, hanem csupán sivár, tar szikla s a hús ennélfogva sok pénzbe kerül, ott bizony a halra kell, hogy rászoruljon a szegény ember. De mit egyék akkor, hogyha a halat drágábban árulják a húsnál? Pedig ennek a bajnak az orvoslásával sajnos, senki sem törődik. És nem akarjuk észrevenni, hogy miközben a fumei halkufárok rendre meggazdagodnak, Fiumében a szegény ember, a ki valamikor néhány krajczárral vásárolt halból pompás ebédet és vacsorát csinálhatott magának, éheznek. A dolgot persze Fiume városának, vagy inkább a fumei tengeri hatóságnak kellene felkarolnia s a viszonyok tanulmányozása után a baj orvoslásához látni.

Borghio felkiáltott. Vissza akart fordulni, hogy fegyvert hozzon az inspekciós szobából. Emlékezett rá, hogy az állatszélidítő, az óriás Wasziljew, ott szokott tartani egy pár revolvert, amivel a bestiákat a lövéshez szoktatja.

Amint épen hátrálni kezdett, borzongó nyilalás szaladt végig a testén. Tüzet érzett a tagjaiban és összeszorult a torka. Szeme elhomályosodott.

— Szent isten, mi ez? — gondolta. De már nem ért rá, hogy állapota okán tanakodjék. Iszonyú, kínos görcs szaladt a szívére; nem birt lélegzeni; fuladás fenyegette. Összeroskadt.

— Víz, hörögte, vizet!

Egy lovász szaladt erre, a veszedelem góczpontja felől. Valószínűleg az inspekciót akarta értesíteni. Meglátta a tigrist, amint épen felemelkedett a szerencsenről; azután Borghiot, aki tehetetlenül vonaglott a földön. Az iszonyat kiáltásával menekült vissza és sorsára hagyta a két szerencsétlent. A láрма ezalatt tetőpontját érte el.

Fejszecsapások zuhataga omlott a czirkusz deszkafalára. Így akartak az emberek új utakat nyitni, ahol menteni lehessen.

A lángok már a tetőt nyaldosták. Ropogva, vörös lobogással kergették egymást mind feljebb. Pattogás, zúgás, vadállatok bőgése, üvöltése keveredett össze.

A czirkusz deszkafala három helyen is beomlott egyszerre. Az egyik ponton Wasziljew, a góliát ugrott be.

Meglátta a sarokban Szultánt és Zulejkát, amint a bőszi lármától megzavarodva, egymással mit sem törődve, lesték, hogy merre találhatnak egérutat.

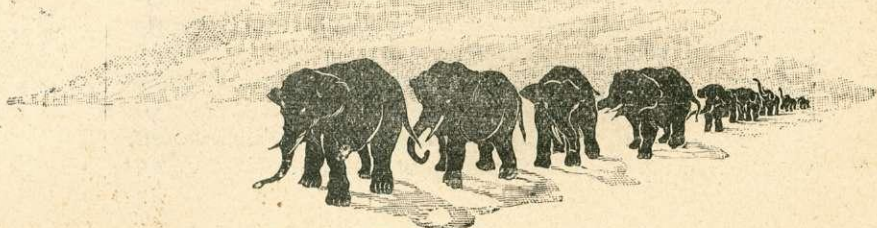
— Vissza emberek! ordította a toronyember, a fenevadak elszabadultak, vissza!

A halálfélelem zsvajával robbant szét a tömeg a nyilás elől. Wasziljew nekirohant egymaga a két szörnyetegnek. Hedá! Befelé! Bestiák! vissza a ketreczbe! üvöltötte s szekérrúdnak beillő dorongjával közéjük sujtott.

A két hatalmas barom felhördült s megriadva ugrott félre. Elosont mindakettő a szélidítő mellett, de nem a ketreczbe sietett, hanem a résen beömlő szabad levegő felé.

Egy pillanat alatt kint voltak a szabadban s az ordító emberek közt vaktában futottak bele a sötét éjszakába. Wasziljew nem birta őket utólérni.

(Folytatása következik.)

Tengeri halászatunkkal még eddigelé vajmi keveset törődött az állam. Pedig egy kis jóakarattal sok hasznos és üdvös dolgot lehetne tenni e téren. A vitorlahajózás alkonyával tengerparti népünk lassankint elszegényedett és ma már sajnos, a legnagyobb nyomorban tengődik, úgy hogy már Amerikába kezd kivándorolni. Tengerparti városaink (Fiumét kivéve) a szó teljes értelmében néptelenekké lesznek. Lakosainak semmiféle keresetforrása nincs. Se ipar, se kereskedelem, sehol. A házak düledező félben vannak s elszegényedett, nyomorgó lakói dologtalanul ácsorognak a tengerparton és várják a jó szerencsét, persze az államtól.

Az állam pedig ezalatt egyre ankétezik és nem tesz semmit. Pedig nemzeti szempontból is üdvös volna ezt a szegény népet valamiképen istápolni. Ez a horvát ajkú, de talpig becsületes és jóra való nép azzal áll elő, hogy »Fiuménak mindent, nekünk meg semmit, holott mi ép oly adófizető polgárai vagyunk a magyar államnak, mint akárcsak a fiumeiek!« Most ellenségeink, azonban csekély áldozattal könnyen meglehetne őket hódítani a magyar állameszmének. Ha vasutat nem adunk nekik, a mi helyes is, mert nem akarjuk ezzel Fiumétől elvonni szépen fejlődő s egyre növekedő kereskedelmét, juttassunk hát nekik valami más jövedelmező keresetforrást.

Ezeknek a siralmas állapotoknak pedig csupán-csak egy nagy mértékben úzótt okszerű és rendszeres halászattal lehetne elejét venni. A hol a szárazföld olyan kevés jövedelmező keresetforrást nyújt, mint épen a mi partvidékünkön, ott az ember szükségképpen a tengerre van utalva. A tengernek kiapadhatatlan kincsei vannak s ezeknek okszerű kiaknázása jólétet, gazdagságot hozna elszegényedett tengerparti népünkre.

Hanem hát e tekintetben az államnak kellene a kezdő lépést megtenni. A mi tengerpartunk lakói nem ismerik a halak életjelenségeit, járását, ivását, gyülekezését. A jövőben felállítandó zoológiai állomás megfigyelései erre is megtanítanák őket. Továbbá nincsenek meg tengerparti népünknek a szükséges és czélszerű halászati eszközei és még manapság is olyan eszközökkel üzük a halászatot, mint a minőkkel évszázadok előtt üzték. E tekintetben is az államnak kellene nekik segédkezet nyújtania, a mint azt a külföldi államokban teszik.

Tudvalevő dolog, hogy tengerünkben igen nagy némely fajnak a bősége. Ezek közé tartozik különösen a »scombro« néven ismert *Scomber scomber*. Ezek a halak, különösen az ivás időszakában, milliókat kitevő roppant seregekben vándorolnak vizeinkben. Mégis igen csekély ennek a halmak a mennyisége, a mit halászaink fognak. És csak a véletlennek köszönhetik, ha némely esztendőben nagyobb a zsákmányuk. Emlékszem olyan esztendőre, a mikor annyi scombrit fogtak halászaink, hogy 15—20 darabot lehetett kapni egy krajczárért. Sőt volt eset, a mikor ingyen osztogatták őket a szegényeknek, mert nem tudták, hogy mitevők legyenek velük. Az ilyen bő fogás azonban a ritkaságok közé tartozik, mert egyesegyedül a véletlenségtől függ. A halászok véletlenül ott vetették el hálójukat, a merre ivásra vonultak el a halak roppant csapatai.

Ha tehát tengerpartunkon zoológiai állomás volna, a mely megfigyelné és megállapítaná az ivásra

vándorló halak útját, minden esztendőben óriási mennyiségű scombrit lehetne fogni és csupán ennek a halmak rendszeres halászata nagy jövedelemmel járó keresetforrása lehetne elszegényedett tengerparti népünknek, a mi persze jelentékeny tényezője volna a közvagyonosodásnak. Ekkor a friss tengeri halakkal való élénk kereskedésen kívül halak szárítására, füstölésére s egyéb konzerválásra szánt ipar-telepek is keletkezhetnének tengerpartunkon.

A tökehalat Skócziában, sóstavakban mesterségesen nagy sikerrel tenyésztik. Miért ne lehetne nálunk is ugyanezt megcselekedni? Tengeri halállományunk legbecsesebb faja, a »branzin« (*Labrax lupus*), a mely elég bőven fordul elő vizeinkben, könnyen volna tenyészthető gátakkal körülzárt mesterséges medenczékben. A buccari-i öbölnél alkalmasabb helyet alig képzelhetünk erre a célra, annál is inkább, mert ez a hal az édesvízzel kevert tengervizet kedveli, az öböl pedig tudvalevőleg csakis ilyen vizet tartalmaz. Már az ó-korban a rómaiak is nagy sikerrel üzték ennek a halmak a mesterséges tenyésztését.

Ha már most azt vesszük, hogy a »branzin« a legnemesebb és ennél fogva a legdrágább halak egyike, micsoda óriási haszonnal járna ennek a halmak a mesterséges tenyésztése és minő gazdag keresetforrást nyujtana Buccari város teljesen elszegényedett lakosságának!

Biztosra vehetjük, hogy ez a haltenyésztő telep rövid idő alatt világhírűvé lenne.

Ezt azonban a felállítandó zoológiai állomás előzetes tanulmányozásai nélkül aligha érhetnők el. Tiszta dolog, hogy ennek az állomásnak, a többek között, az volna a feladata, hogy a meglevő halfajoknak okszerű gazdasággal való szaporításáról gondoskodjék, továbbá oda kellene hatni még, hogy a hasznosabb halféléknek idegen vizekből való áttelepítését előmozdítsa. Ez utóbbi feladatának is bizonyosan megfelelne, mert a külföldi államok tengeri halászatában elég példát tudunk már róla.

Hanem hát tenni is kellene már valamit, nem pedig keresztbevetett kezekkel nézni »parlagon« heverő tengerünket. Ha a fiumei tengerészeti hatóság nem ért hozzá, küldjön ki az állam szakembert Angliába, Franciaországba, Norvégiába, Németországba, hadd tanulmányozza az okszerű halászatot és az ezzel kapcsolatos halászati iparágakat. A magam részéről pedig azt ajánlanám, mivel tengeri halászatunk érdeke úgy kívánja, hogy a fiumei tengerészeti hatóság, a mely a kereskedelemügyi ministeriumnak van alávetve, halászati ügyekben a földmivelésügyi ministeriumtól függjön.

Ez előreláthatóan többet tesz majd sinylődő s elhanyagolt tengeri halászatunk érdekében.

